

Dokumenttitehtävä: Vertaile lähteitä korkeakulttuureista

Tehtävässä harjoiteltavat taidot

- historiallinen ajattelu
- kyky arvioida ristiriitaisia lähteitä
- lähdekritiikki; kriittinen tulkinta
- kuvan tai kartan lukeminen
- tekstin tulkitseminen

Tehtävässä on kolme osiota: I, II ja III. Tee kaikki osiot.

OSIO I: Kuvan tulkinta

1. Etsi netistä egyptiläinen tai mesopotamialainen korkeakulttuurin aikainen kuva. Merkitse lähde, josta kuvan hait, ja liitä kuva tehtävään.
2. Mitä kuva kertoo korkeakulttuurista? Etsi kuvasta 3–5 asiaa.

OSIO II: kirjalliset lähteet korkeakulttuureista

3. Mitä alla oleva lähde kertoo mesopotamialaisesta kulttuurista? Etsi lähteestä 4–6 asiaa.

Otteita Hammurabin laista

15. Jos joku on antanut palatsin orjan tai palatsin orjattaren tai puolivapaan (omistaman) orjan tai puolivapaan orjattaren mennä kaupungin portista ulos (paeta), niin surmattakoon hänet.

21. Jos joku on murtautunut taloon, niin surmattakoon hänet murtoaukkonsa kohdalla ja muurattakoon muuriin.

27. Jos marssija tai saalistaja, joka kuninkaan (kärsimässä) onnettomuudessa(=tappiossa?) on joutunut vangiksi, ja jonka pello ja puutarha sen jälkeen on annettu toiselle, ja tämä on hoitanut hänen läänitysvelvollisuutensa – jos hän sitten palaa ja saapuu paikkakunnalleen, palautettakoon hänelle hänen peltonsa ja puutarhansa ja hän itse ottakoon läänitysvelvollisuutensa.

29. Jos hänen poikansa on liian nuori eikä voi hoitaa isänsä läänitysvelvollisuutta, niin annettakoon kolmannes pellosta ja puutarhasta hänen äidilleen ja hänen äitinsä kasvattakoon hänet (täysi-ikäiseksi).

39. Pellosta, puutarhasta ja talosta, jotka hän on itse ostanut ja omistaa, hän voi kirjoittaa vaimolleen ja tyttärelleen(lahjakirjan) tai antaa velkojensa peittämiseksi.

45. Jos joku on vuokrannut peltansa sadossa maksettavaa vuokraa vastan maanviljelijälle ja vastaanottaa peltansa vuokran, mutta sen jälkeen myrsky hävittää tai tulva tuhoaa pellon, niin vahinko olkoon maanviljelijän.

48. Jos jollakin on sadossa maksettavia korkorasituksia ja myrsky hävittää tai tulva huuhtoo pois hänen peltansa tai veden puutteessa vilja ei kasva, niin älköön hän sinä vuonna antako velkojalle viljaa; liottakoon velkakirjaansa vedessä so. Älköönkä maksako sen vuoden korkoa.

55. Jos joku on avannut kanavansa (pellon) kastelemiseksi, mutta on ollut huolimaton ja antaa vetten ryöstää naapurin pellon, niin maksakoon viljaa kuin naapurin pellossa oli.

108. Jos kapakoitsijatar ei ota vastaan viljaa juovutusjuoman hintana, vaan ottaa hopeaa suuren kivipunnuksen mukaan tai saattaa juovutusjuoman arvon pienemmäksi kuin viljan arvon, niin ko. kapakoitsijatar todistettakoon vikapääksi ja hukutettakoon.

111. Jos kapakoitsijatar on antanut 60 sila-mittaa juovutusjuomaa velaksi, niin hän saakoon sadonkorjuun aikana 50 sila-mittaa viljaa.

150. Jos joku on lahjoittanut vaimolleen pellon, puutarhan, talon tai irtaimiston ja antanut hänelle sinetöidyn asiakirjan, niin miehensä kuoltua hänen poikansa eivät voi sekaantua väliin; äiti antakoon perintönsä sille pojalleen, jota eniten rakastaa; toiselle hänen ei tarvitse antaa.

218. Jos lääkäri on leikannut kupariveitsellä jollekulle vaikean haavan ja aiheuttanut hänen kuolemansa, tai avannut kupariveitsellä vapaan miehen otsan alaosan (kulmakarvojen kohdalta) ja tuhonnut hänen silmänsä, niin leikattakoon häneltä käsi.

229. Jos rakennusmestari on rakentanut jollekulle talon eikä ole tehnyt työtään vankaksi ja talo, jonka hän on rakentanut, sortuu ja aiheuttaa talon omistajan kuoleman, niin ko. rakennusmestari surmattakoon.

Lähde: Hammurabin lait. Suom. Armas Salonen.

OSIO III: Tiedon etsintä ja analysointi

Vertaile suomenkielistä ja englanninkielistä Wikipedian sivustoa Egyptin tai Mesopotamian korkeakulttuureista.

4. Miten sivustot eroavat toisistaan? Etsi kolme havaintoa.
5. Mistä eroavaisuudet voisivat johtua?
6. Miten sivustot eroavat toisistaan? Etsi kolme havaintoa.
7. Mistä eroavaisuudet voisivat johtua?